

ljevati jutri konference, obenem pa je bilo sklenjeno sporazumeti se z nanovostoplimi Rusini glede njih nujnih predlogov, s katerimi so obstrukcijo čeških agrarcev in slovenskih klerikalcev ojačili.

z Odkupnina agrarcem. Vlada se hoče odkupiti od obstrukcije agrarcev za 54 milijonov kron, katere bi izplačala v letih 1910 do 1918 v letnih obrokih po 6 milijonov kron in sicer po en milijon za centralo za vnovčenje živine in po pet milijonov kron za „pospeševanje živinoreje“. O tem ji je poročal posl. Povše v gospodarskem odseku. Češki agrarci bi bili baje s to odkupnino zadovoljni, toda dr. Šusteršič zahteva baje političnih koncesij.

o Seja dne 7. t. m. Nadaljuje in dovrši se razprava o Metelkovem nujnem predlogu. — Nato je prišla na dnevni red afera o prekršitvi imunitete poslanca Wutschela in Beera. — Predsednik imunitetnega odseka dr. Slama poroča, da je odsek dobil policijsko poročilo o dogodku, da je pa prosil tudi poslance, naj izrazijo o tem uradnem policijskem poročilu svoje mnenje. Ker sta si ti dve poročili popolnoma nasprotovani, si odsek ni mogel vstvariti o vsem dogodku javne sodbe in je zahteval, naj bi se dotičnih pet policijskih stražnikov, ki so Beera in Wutschela aretirali, povabilo v odsek, da je more zaslišati. Min. notr. rečij bar. Haerdl je to zahtevo imunit. odseka odklonil. — Predsednik Slama v imenu odseka energično protestira proti tej vladni odredbi s katero je bil zakon kršen in prezrt ter vpraša predsednika zbornice, kaj misli ukreniti v varstvo pravic poslanske zbornice in njenih odsekov. Predsednik je na to odgovoril, da on sam v tem slučaju ne more ničesar storiti, da pa bode odsek itak zbornici o dogodkih poročal in da bode imela zbornica tudi sama priliko o tem sklepati. Ta odgovor je malo zadovoljil in vršile so se burne demonstracije proti Haerdltu.

z Ogrska kriza. Cesar je sprejel predloge, katere mu je stavil dr. Wekerle. Ogrski uradni list je prinesel danes imenovanje, oziroma zopetno potrjenje Wekerlovega kabineta v službi. Parlament je sklican za soboto ob 10. uri dopoldne, magnatska zbornica pa za 2. popoldne, da se jima ministerstvo predstavi.

z Perzija. Nacijonalci so zmagali, reakcija je pobita in sedaj se vidi tudi Rusija primerana se prilagoditi novemu položaju in opustiti svojo prejšnjo reakcionarsko politiko. Angleški in ruski poslanik v Teheranu sta se sporazumela, da bodeta načelnika upornih nacijonalcev podpirala v njegovi zahtevi, najšah odpusti vse reakcionarce iz svoje okolice in imenuje novo ministerstvo.

Dnevna kronika.

o „Slovenski klub“ je silno užaljen, ker celo nemški klerikalci, člani slavnoznanne Hagenhoferjeve katoliške ekspedicije na graško univerzo, niso hoteli izvoliti dr. Benkoviča za delegata in so demonstrativno dali svoje glasove dr. Ploju. „Slovenski klub“ bo izvajal iz tega konsekvence, kakor piše „Slovenec“. Upajmo torej, da ne bodo leteli več vsi kranjski klerikalni božički na postajo, ko se bode vozil v salonskem vozu skozi Ljubljano nad bog vseh klerikalcev gosp. dr. Lueger, kakor se je to dosedaj godilo. Sicer pa ne bode nič hudega: Vrana vrani oči ne izkljuje.

o „Slovenec“ želi, naj mu pojasnimo veliko skrivnost, zakaj se nista upala glasovati Ploj in Hribar proti proračunu „mlačnega“ Slovana ministra Bilinjskega. — Če „Slovenca“ to

tako zelo zanima, naj to dotična go spoda sam vpraša, če pa ta črni bratec misli, da treba glasovati proti proračunu finančnega ministra samo zato, ker je Bilinjski „mlačen Slovan“, je to prav jalov izgovor. Bilinjski je dober Poljak a mlačen Slovan, to je prav tako res, kakor je res, da sta Šusteršič in Krek vneta, goreča in bojovita klerikalca, za to pa prav mlačna Slovenca in še bolj mlačna Slovana. Toda vse to nima z glasovanjem o proračunu finančnega ministerstva nič opraviti. Ta proračun se sprejema ali odklanja iz stvarnih razlogov in ne po tem, ali je minister mlačen ali goreč Slovan.

a Stoletnica bitke pri Vagramu o kateri je Napoleon premagal nadvojvodo Karla, je bila včeraj.

a Češki narodni svet je imel v nedeljo svoj občni zbor, na katerem je Bienertovo jezikovno predlogo za češke dežele z dne 3. februarja 1909. zavrgel, ker je nevarna za obstoj češkega naroda in pogubna z jezikovnega in političnega stališča.

a O narodnih zbirkah in organizaciji narodnega davka. Na občnem zboru češkega narodnega sveta se je tudi govorilo o organizaciji narodnega davka, o stvari torej, ki bi bila tudi na Slovenskem nujno potrebna. Opozorilo se je na veliko število različnih zbir, ki vedno apelirajo na dobrodelnost enih in istih družabnih krogov; razne nove akcije, ki so se hotele temu izogniti, imele nobenega uspeha. Ker niso narodne zbirke sistematično urejene, se zgodi, da se naberejo za brezpomembne namene velike svote, dočim morajo važne, potrebne in neodložljive narodne institucije vsled pomanjkanja denarnih sredstev zaginiti. Poleg tega se pri takih zbirkah nabere prevelika režija, tako da dostikrat odpadejo za pravi namen le neznatne svote. Češki narodni svet je izdelal za to, da odpomore tem nedostatkom, načrt enotnega narodnega davka, ki bi naj odstranil vse dosedanje nepravilno nabiranje. — Ker pa še niso vsa pogajanja s posameznimi korporacijami gotova, je sklenil začasno č. nar. svet sledečo odredbo:

„Izvemši zbirke za češko šolsko matico se morajo vse javne zbirke, ki se ne omejujejo samo na člane posameznih društev, naznaniti pred začetkom narodnemu svetu, ki odločuje, ali je zbirka opravičena, potrebna in pametna ter v kakem vsporedju se imajo zbirke vršiti. V interesu češke stvari in narodne finančne organizacije naj se rabi narodni kolek dosledno in povsod.“

v Češki klerikalni poslanec g. Šlinger je objavil v glasilu čeških klerikalcev članek, v katerem se ostro obrača proti obstrukciji slovenskih klerikalcev in čeških agrarcev; pravi, da je ta obstrukcija le na korist 1. vladi, ker jo sili k zaključenju parlamenta, česar končni efekt je le zmaga vlade; 2. nemškimi agrarcem, katerim se ni treba izpostavljati zoper pooblastilni zakon, in 3. vsem sovražnikom Slovanstva, ker utrdijo pozicijo Nemcev tudi za jesensko zasedanje in oslabijo vpliv Slovanov. Na koncu pravi: Posledica te obstrukcije je očitna: vlada bo premagala parlament, nemške stranke bodo premagale slovensko opozicijo; nemški vpliv bo vedno bolj naraščal, Slovani na Balkanu bodo ogorčeni, avstrijski Slovani pa se bodo razdvajili. Kdor želi takšnega konca, naj se pridruži obstrukciji.

v Srbski radikalci — proti banu Rauchu. V pondeljek 5. tm. so imeli srbski radikalci, ki so dozdej vno vlekli voz Rauchove politike, v Karlovcih konferenco, na kateri so prvokrat oficijelno obsodili Rauchov sistem, Naglašajo, da so se sprva priklopili Rauchu, ker je

obljubil, da izpolni opravičene zahteve Srbov. Ker pa se je izkazalo, da so Rauchove protisrbske akcije naperjene zoper ves srbski narod, obsojajo najostreje današnji režim in one radikalce, ki so bana Raucha na njegovi poti skozi Slavonijo proslavljali. — To se pravi zdrugimi besedami: srbski radikalci čutijo, da prihaja nov veter, in da pride na Hrvaškem na krmilo skoro gotovo nova narodna vlada! Plašči po vetru!

Štajerske novice.

„Namestnikova netaktnost“. Pod tem naslovom je priobčila celjska „vartarica“ hujskajočo notico proti štaj. namestniku, v kateri se izvaja, da je namestnik nemško planinsko društvo „ignoriral“, da se je izognil nemški turistični hiši pri Piskerniku itd. Temu nasproti je treba izrecno povdarjati, da je prišel namestnik v gornjegrajski okraj na oficijelno povabilo gornjegrajskega okrajnega zastopa in je torej jasno, da namestnik kot gost slovenske korporacije ni mogel hoditi po nemških hišah naljubo — nenavzočim celjskim renegatom. V drugo: dolžnost je dežele, da podpira stremljenje gornje grajsk. okr. zastopa po povzdigi tujskega prometa, k čemur bi v odlični meri služila cesta v Logarsko dolino in dalje na Koroško; naravno, da bi stem prišlo tje več tujcev, ki bi znali pravično ceniti delovanje „Slov. plan. društva in bi prinesli tudi kaj denarja v slov. kraje. V tem tiči jedro nemške jeze ozir. jeze onih celjskih nemškutarjev, ki stoje za tukajšnjo podružnico nemšk. plan. društva: svet in oficijelni krogi naj še dalje mislijo, da je S. P. D. le „hujskajoče društvo“ kakor tako lepo pravi „vaht“, ki je sicer „napravilo za izurjene bribolazce nekaj vratolomnih potov, v ostalem pa poti „kradlo“, podiralo kažipote nemšk. plan. dr., okradlo nemške plan. kočje itd.“ kakor se že glase vsa umazana nemška obrekovanja o S. P. D. Namestniku se je sedaj povedalo, da temu ni tako, zvedel je, da ima S. P. D. med drugim na kamniškem Okrešlju krasen „Frischaufov dom“, nemško plan. dr. pa samo raztrgano in podrt pastirsko kočjo, nadalje da je S. P. D. dalo napraviti pot na kamniško sedlo, ki je gotovo ena najlepših v naših planinah itd. Namestnik se je lahko na lastne oči prepričal, kako krivično je postopal deželni odbor s savinjsko podružnico S. P. D. v znanipodporni zadevi. Od tod nemška jeza. Ne bomo branili namestnika, ker nismo poklicani za to in je tudi nepotrebno; čudil se bode gotovo netaktnosti tiste celjske gospode, kateri je pomagal že več kakor enkrat iz blata, da ga sedaj v zahvalo — zahrbtno napade, edinoz namenom oblatiti S. P. D. in njegovo delo ter p. možnosti ovirati razvoj tujskuga prometa v slovenskih Savinjskih planinah. To zadnjo nalogo tudi častno izvršuje „delavna“ podružnica nemšk. plan. dr. v Celju. Kajti ako bi imeli naši renegati voljo, da bi količkaj pospeševali tujski promet v Sav. pl., bi morali idejo nove ceste le pozdravljati in podpirati. Ker tega nočejo storiti — zato pa proč z njimi! Na osebne napade kakega Ballogha ali Ambrožiča pa ni vredno odgovarjati.

v Volitve v delegacije. Ker sta dr. Benkovič in dr. Korošec pri volitvah v delegacije propadla, si sedaj hladita svojo jezico po — „Straži“. Naša javnost itak ve, koliko je „Straži“ verjeti. Stvar se je izvršila tako, kakor je včeraj „N. D.“ iz verodostojnega vira poročal, in nič drugače. Izjava Roškarjeva in pa vse huskarije č. „kmečke

zveze“ proti dr. Ploju pa dovolj jasno kažejo, kako — bratje so mu dr. Korošec in tt. Klerikalno hinavstvo!

v O „liberalnem narodnem delu“ se nekaj sanja „Straži“. Pomislite — g. Cenčič se je povspel do tega, da modruje o — antialkoholizmu in očita celjskim „liberalcem“, da je naše časopisje delalo — proti antialkoh. shodu v Ljubljani in s tem seveda zopet — razdiralo. Mi smo pa ponižnega mnenja, da nismo le tega shoda priporočali, temveč že davno prej v našem časopisju večkrat in temeljito razpravljali o abstinenčnem gibanju. Tega pa vendar ne bode imenovala „Straža“ razdiralnega dela, ako smo nekaterim gg. duhovnikom in klerikalnim politikom sicer v škodo našega vinarstva a v korist izvrševanju njihovih poklicev prijazno in prijateljsko nasvetovali, naj bi se udeležili antialkoholnega kongresa v Ljubljani?

v „Slovensko šolsko društvo v Celoveu“ pojde torej na delo za ustanavljanje svojih podružnic po celi deželi. Gotovo ne moremo imeti nič proti temu, če hočejo koroški Slovenci stopiti iz lastne moči intenzivneje na delo za svojo obrambo in v to svrhu organizirajo narod v omenjenih podružnicah. Ciril-Methodova družba je po svojih močeh storila tudi za Koroško kar je mogla in priznati se ji mora, da je ravno letos posvetila vso pozornost tej ogroženi deželi, ko je nastavila svojega potovalnega učitelja, ki skrbi za oživljenje in okrepitev Družbine organizacije na Koroškem ter sodeluje z drugimi narodnimi delavci za probujo in napredek med tamkajšnjim narodom. Čudno se nam torej zdi ravnanje slovenskih koroških voditeljev napram Ciril-Methodovi družbi. Ali jim je tudi premalo strankarska, kakor jim je bila Celjska Zadruga zveza po izjavi „samo narodnega“ koroškega duhovnika? Na Štajerskem ne marajo klerikalci skupnega dela za narodno-obrambo, sedaj ga odklanjajo tudi na Koroškem, nabirajo nekaj za klerikalne društvene dome, za svoje strankarsko časopisje ter imajo vedno polna usta o svojem delu za obmejne Slovence. Čas je že, da naši ljudje, ki toliko žrtvujejo, to klerikalno hinavščino pravilno presodijo in potem uravnajo tudi svoje postopanje!

v Že zopet Južna železnica! Kako brezobzirno in surovo vedo postopati uslužbenci nemške Južne železnice, kaže sledeči slučaj: blizu Maribora je zahteval sprevodnik pri osebem vlaku od štirih slovenskih visokošolcev v nemškem jeziku vozni listek. Ti mu niso odgovorili in niso razumeli na domačih tleh tujega jezika, na kar je začel sprevodnik, najbrže rojen Slovenec, dokazovati, da je uradni jezik J. ž. nemški in je pozneje poslal v oddelek za nekadilce 3 delavce, ki so kadili iz smrdljivih pip. Akademiki so odločno protestirali, a vsemogočni sprevodnik je dejal, da lahko dela na vlaku kar hoče. Tako se godi slovenskim potnikom na Južni železnici.

v Slov. trg. društvo v Celju. vabi svoje člane danes zvečer na sestanek v „Sokolskem domu“ ob pol 9. uri zvečer. Razpravljalo se bode o prireditvi družabnih zabavnih večerov. Vsi člani dobrodošli! Odbor.

v Sokolska slavnost! Važna seja veseličnega odbora danes ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu. Pridite točno!

v V „Bralnem društvu na Bregu“ bo predaval v soboto, 10. t. m. ob pol 9 uri zvečer g. nadučitelj Anton Pesek „O socialnem razvoju našega ljudstva“. Poljudno predavanje bo zelo zanimivo; zato je pričakovati, da se ga udeleži občinstvo z Brega in okolice v mnogobrojnem številu. Predavanje se vrši v društveni sobi v gostilni g. Radeja na Bregu.

v Abiturijentska veselica se vrši jutri, v petek, zvečer ob pol 8. uri v celjskem narodnem domu. Na dnevnem redu je petje, godba in dvodejanka — veseloigra „Tri vile“. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Čisti dobiček je namenjen za Ciril-Methodovo družbo in sškolski dom v Gaberjih. Mladi možje kopajo v svobodno življenje. Najlepše priporočilo za nje je, da se v tem trenutku spominjajo Ciril-Methodove družbe. Pričakujemo radi tega, da se bodo celjski Slovenci udeležili te prireditve ponoštevilo.

v Poročil se je danes v Petrovčah pri Celju g. dr. Adolf Lenard, c. kr. avskultant v Celju z gđ. Zofko Seničevo iz Žalca. Mnogo sreče!

v Hrastov venec vržen med poukom v šolsko sobo. Včeraj smo poročali o brezprimeri nemški surovosti napram slovenski deci v Celju. Celjski nemškutarji postajejo čimdalje predrznejši. Včeraj je med poukom od 9—10. ure dopoldne pri odprtem oknu priletel v učno sobo 1. razreda okoliške deške šole velik hrastov venec med učence, ki so se zatopljeni pri delu svojih nalog prav močno prestrašili. To se je vprizorilo prav premišljeno in organizirano, ker so razgrajali izginili kakor bi se udri v zemljo, a seveda naša policija o tem ničesar ne ve, dasiravno se dogajajo slične stvari dan za dnevom in to pri belem dnevu.

v Za narodni sklad je daroval po g. Ivan Osetu iz Št. Jurja ob j. ž. neimenovani trg. sotr. v Mariboru 1 K. Hvala! Narodnjaki posnemajte!

v Iz Šmartnega v Rožni dolini. Bralno društvo v Šmartnem, ki je znano po svojem izbornem pevskem zboru, je pristopilo k „Zvezi nar. dr. na Št. in K.“ Pozdravljena nova sestra!

v Dobovski kmetje so sila radovedni, kako je s tisto komisijo in 400 kronami, g. dr. Benkovič? Dajte se vendar oglasiti, nesebični zastopnik zvezarskih kmetov!

v Od Sv. Lenarta v Slov. goricah. Priporočilo onim, ki imajo nekaj denarja naloženega v stari posojilnici pri Sv. Lenartu. Prevroča kri tajnika stare posojilnice spravila je tega „gospoda“ v neprijetni položaj obtoženca in konečno obsojenca. Tožila ga je užaljena kuharica, katera je imela slučajno nekaj prisluženih kron naloženih pri gori navedenem zavodu. Ker je bila vsled te tožbe nekako prisiljena zapustiti svojo staro službo, je hotela obenem dvigniti tudi svoj pri tej posojilnici naložen denar. A to se je motila. Gospodje pri tem zavodu so ji zabranili izplačilo s pripombo, da ima z njihovim „gospodom“ tajnikom še pravdo, katera še ni pravomočna in si bode tajnik v slučaju zmage izkal poplačila svojih stroškov ravno iz te vloge. Šele odločnemu nastopu zastopnika kuharice se je posrečilo dopovedati navedenim gospodom da je njihov postopanje proti vsem pravnim in pri denarnih zavodih običajnim pravilom. Vsekako bode za vse vlagatelje zanimivo izvedeti, da ne dobi pri tem zavodu oni denarja, ki prinese knjižice, marveč samo oni, kateremu ga privoščiči „gospod“ tajnik.

v „Kmet“ Roškar pred volitvami in po volitvah. „Katoliški kmet sem“ je pravil naš blago-rodni orjak na vsakem shodu, s to donečo reklamo se je priporočal, vsakemu volilcu usiljeval, naj ga voli — češ on je ja tudi kmet — trpin. Zmagal je. Danes, ko so volitve za nekaj let za nami, danes pa je kaj družega. Te dni je poročil svojo žlahno hčerko Veroniko z nekim svojim pristašem. Čudom smo se čudili, ko zagledamo na finem papirju z zlatim robom tiskano poročilo, da se je tega in tega dne poročila „gospodična“ Verica Roškar hčer deželnega in državnega poslanca. Iz kmetke Veronike

postalala je gospodska „Verica“, iz kmetke hčerke hčer državnega in deželnega poslanca. „O „kmetu“ Roškarju ni duha ne sluha. Zdaj ko ni več volitev, zdaj smrdi temu poštenjakoviču kmetstvo in kmetka Veronika. Zdaj smo gospodje, čeravno po — kmetški nfilosti, kaj ne Janez Roškar iz Žitence in Wagnitza?

o Na ptujski okoliški šoli službuje mož kaj čudnega značaja. Če je v družbi Nemcev, jim z vso istinitostjo zatrjuje, da je „stramm deutsch“; če je med liberalci, zabavlja na farje, če se pa kratkočasi s klerikalci, pa udriha po liberalcih. Kakor se takole med ljudstvom govori, je začel v šoli celo poučevati veronank. Obiskuje ali vsaj obiskoval je „Deutsches Vereinhaus“, obiskuje Narodni dom, torej, kakor vidite, vsestranski mož, ki pa naj v slovenskem naraščaju vzgoji kremenite značaje Slovence! Take može nam pošilja nemški okr. šol. svet!

o Iz Ptujja. Zadnjič sem čital v Vašem cenjenem listu, da je grof Herberstein volil z Nemci v okrajni zastop ptujski, a pri deželnozbornskih volitvah je oddal svoj glas za Ozmeča in Meška. Da je z Nemci volil, so krivili oskrbnika Artzta, zagrizenega nemškega nacionalca. Prav so imeli! A zakaj je grof tako volil, povem jaz. Orng mu je namreč obljubil, zgraditi cesto skozi Vičavo, Orešje itd. do Herbersteinovega novokupljenega posestva Vurberg. 4.000 K plača okr. zastop, 4.000 K pa občina Krčevina p. Ptujja in varberška Krčevina. Tako bo okr. zastop ptujski zgradil cesto, od katere bodo imeli hasek le grof ter ptujski mogotci, kajti pot do Ptujja bo odprta s to cesto tudi prebivalcem zgornjega Ptujškega polja in Slovenskih goric, osobito Št. Martinčanom, ki sedaj hodijo kupovat v Maribor — 40 milijonskemu fevdalcu s slovenskimi žulji. — Omenim še, da bosta cesto vzdrževali zgoraj omenjeni občini. — Tako skrbni nemški okrajni zastop za slovenskega kmeta! Le tako naprej, morda se bo le začelo daniti!

v Iz Slovenske Bistrice. V nedeljo 4. tm. je priredila tukajšnja Ciril in Methodova podružnica koncert, na katerem je prvokrat v javnosti nastopil črešnjevski tamburaški zbor. Pod spretnim vodstvom nadučitelja gospoda Polanca so mladi tamburaši, 16 po številu, s pohvalno sigurnostjo izvajali tudi najtežje komade in želi za to splošno pohvalo, kateri sta dala izraza v primerenih nagovorih gospoda Novak in Založnik. Nadejamo se, da bodemo ta zbor odslej mogli večkrat pozdraviti v naši sredini. Udeležba je bila povoljna in je prihitelo na koncert precej zunanjih gostov. Prav malo je bilo pa Slovenje-Bistričanov samih, kar se je od zunanjih gostov splošno opazilo in grajalo. Za sedaj se zdržimo vsake nadaljne opazke, v prihodnje pa bo treba tako malomarnost javno ožigosati, kakor to delajo Nemci. Toliko se že sme zahtevati, da oni, ki sami nočejo ali ne morejo priti k slavnosti, vsaj ne bi iste ironizirali ali zunanjih gostov odgevarjali od udeležbe.

Zvečer se je zažgal ob navzočnosti mnogobrojne družbe velik kres nad pokopališčem. Slučajno zbran pevski zbor zapel je med žganjem kresa vrsto narodnih pesmi in gospod Založnik je proslavljal pomen kresa, ki očita javno pred svetom, da je laž, če Nemci kričijo pri vsaki priliki, da je Bistrica nemška. Navdušeni „živijo!“ in „Na zdar!“ klici so sledili tem besedam in „Črna zemlja naj pogrezne njega, ki odpade“ zaorilo je slovenjebistriškimi odpadnikom na uho. Ti so se hoteli po svoje je iznebiti in so sprejeli od kresa prihajajočo slovensko družbo s „Heil“ klici. Dobili pa so tako krepak odgo-

vor, da so se ko miši izgubili. Nastop slovenske družbe pri tej priliki je napravil izboren utis.

Isti dan sklenili so zastopniki narodnih društev celega okraja, prirediti na Jernejevo nedeljo (22. avgusta) veliko ljudsko slavnost, na kar se že sedaj opozorjajo bratska društva. Izvolil se je tozadevni odbor, ki ima takoj pričeti s pripravami.

v V Št. Lovrencu nad Mariborom se ustanovi baje nemški otroški vrtec. Še ni dovolj nemškutarije in odpadnikov!

v Dvajsetletnico obstanka prostovoljne rešilne družbe so obhajali zadnje nedeljo v Gradcu.

Kranjske novice.

z Po 20. septembru ... Po svetu krožijo pisma brez narodnega kolka, s samonemškimi naslovi in samonemškimi nadpisi „Vom Bürgermeister der Landeshauptstadt Laibach.“ Naj bi gospod župan take stvari nemudoma odpravil!

z Albori, generalni inšpektor čet, se je pripeljal v pondeljek na letovišče v Poljče pri Bledu. Pravi, da mu to letovišče izmed vseh v Avstriji najbolj ngaja zaradi miru. Ostane tam nekaj tednov.

z Slomškarji, p. d. klerikalni učitelji se na Kranjskem čudovito množe. Kako „blagodejno“ vendar vpliva na razne kremen-značaje klerikalna strahovlada! In ko bode jim ležal velik del učiteljstva ponižno pred nogami, jim bodo dali par drobtinic, češ: tako, tu imaš, pa glej, da pariraš! In „krščanska pedagogika“ bo cvetela!

z Baron je postal bivši vojni minister Pittreich, rodom iz Ljubljane.

o Nemškonacijonalno razbojništvo. V sredo se je vršila v Kočevju obravnava proti nemškonacijonalnim napadalcem tajnika Novaka v Kočevju. Najvišja kazen je — pet dni zapora. Isti dan zvečer so pa nemški razbijaci razbili celo slovensko trgovino v Kočevju. Glavarstvo in policija sta ostala mirna ... Saj na Kranjskem vlada Schwarz!

o Sličice iz klerikalne kranjske dežele. V neki občini je bilo pri seji obč. odbora vloženih naenkrat šest novih prošenj za gostilne. Med drugimi tudi — županova. No odbor je vendar vse odbil. V isti občini so šli župan in žandarji delat ponoči reda in zapirat gostiln ob policijski uri. Ob treh zjutraj pa so morali župana in žandarje iz gostilne vreči!

o Umrl je v Kranju vladni svetnik Alf. Pirc v 49. letu svoje starosti. Svoj čas je pisateljval.

o V državni železniški svet so imenovani na Kranjskem Slovenci gg. Hribar, Povše in Škerbinc kot člani ter 1 nemški član.

Primorske novice.

o Proti sedežu italj. pravne fakultete v Trstu pišejo tržaški Nemci po graških dnevnikih. Pravijo, da bi pospeševala italijančenje nemškega naraščaja.

v Iz Repentabra poroča tržaška „Edinost“, da je tamošnji postajenačelnik Radaschia, — kajpada navdušen Italjan, — dasi že 6 let ni več v Trstu, vendar še tam volilec in je dobil volilne dokumente. Možakar pa je bil tako „kunšten“, da je poslal voliti — svojo ženo. Hudomušno pripominja „Edinost“, da na tak način Italjani v Trstu evega lahko zmagujejo!

Dopisi.

a Iz Mozirja. V soboto, dne 3. t. m. je bila uradna učiteljska konferencija za šolska okraja Gornjigrad in Vransko. Učiteljstvo obeh okrajev se je zbralo skoraj

polnoštevilno ob 9. uri dopoldne in je pristopovalo zborovanju do 3. ure popoldne, torej 6 ur. — Predsednik gosp. Jos. Supanek, c. kr. šolski nadzornik je v svojem nagovoru omenil letošnji 40 letni jubilej šolskih postav in pozval navzočnike, da so zaklicali zaščitnika šolskih postav Nj. Veličanstvu presvitlemu cesarju trikratni „Živjo!“ Prečital je odgovor na brzojavko, katero je poslala lanskoletna konferencija vladarju ob priliki 60 letnice vladanja. S tem je skupščino otvoril ter svojim namestnikom imenoval gosp. Antona Farčnika, nadučitelja v Polzeli. Zapisnikarjem sta se izvolila gospod Lapornik in njegova gospa, oba na Polzeli. G. Farčnik je v imenu učiteljstva obeh okrajev čestital nadzorniku na odlikovanju, ker je dobil zlati križec s krono.

Na to je g. Supanek z veseljem povdal: jal, da se ima za to odlikovanje zahvaliti pravzaprav učiteljstvu, ki je vedno vestno in marljivo delovalo v povzdigo šolstva. — Odposlala sta se brzojavna pozdrava c. kr. štaj. namestniku v Gradec in c. kr. okr. glavarju v Celje. Obširno in temeljito je bilo nadzornikovo poročilo o stanju šolstva v obeh okrajih, o delovanju učiteljstva, katero je opetovano pohvalil in sploh je tudi dajal umestna navodila in praktične migljaje za nadaljno delovanje. — Z velikim zanimanjem je sledilo učiteljstvo nadzornikovim besedam.

Predavanja: I. Šola in dom. Na podlagi Dragotin Pribilove enako se glaseče knjige, je predaval g. Rado Knaflič, nadučitelj na Gorici živahno in zanimivo. Upletel je v svoj referat razne tozadevne dogodke iz svojega službovanja, ter je predavanje tu in tam zasolil s šaljivimi opazkami. Njegove teze so bile sprejete.

Ko je na to predsednik razglasil od zadnje konferencije izdane odloke, zakone in naredbe, se je prešlo k II. predavanju: O Tumlrzevi jezikovni vadnici. Deželni c. kr. nadzornik g. Tumlrz je sestavil na podlagi analitično direktne metode novo jezikovno vadnico, na podlagi katere bi se naj nemščina poučevala na nemških šolah. Referiral je g. F. Lorber, nadučitelj v Braslovčah, Poyedal je prednosti in hibe omenjene knjige, ter je konečno povdarjal, da so sedaj v naših šolah upeljane dr. Bezjak-Schreinerjeve nemške vadnice, ki so sestavljene po isti metodi, za nas najpriljavnejše.

Po poročanju odsekov za šolske vrte in za okrajne učiteljske knjižnice prešlo se je na III. predavanje. Mozirska učiteljica gospica Ježovnik je imela času primerno temo: Kako se naj pouk ženskih ročnih del neguje, da vzposobi našo žensko mladež v gospodinjstvu najpotrebnejših del? — V obširno sestavljenem referatu so se povdarjale zlasti one stroke ženskega ročnega dela, ki pridejo v naših razmerah posebno do veljave. Tukaj nam je v prvi vrsti omeniti šivanje. Trudoljubni učiteljci priznanje!

Volitve, ki so se vršile po listkih, so imele sledeč izid:

a.) Gornjegrajski okraj: 1. stalni konferenčni odbor gg. Kocbek, Šijanec, Terčak in Wudler. — 2. odsek za šolske vrte: gg. Praprotnik, Klemenčič in Terčak.

b.) vranski okraj: 1. stalni konferenčni odbor gg. Meglič, Farčnik, Lorber, Marschitz. — 2. odsek za šolske vrte gg. Rosenstein, Lorber in Farčnik.

Predlogi: Sprejeli so se sledeči predlogi:

1. v naše šole se vpeljejo Lavtarjeve računice in sicer z bodočim šolskim letom 1909/10. prva stopnja.

2. Člani odbora za nadzorovanje šolskih vrtoz dob naj primerno potnino, oziroma dijete — ob priliki izvrševanja svojega tozadevnega posla.

3. Vsaka učiteljska služba naj se razpiše v „Učiteljskem Tovarišu“.

4. Zapisniki okrajnih učiteljskih konferenc se tudi še nadalje pustijo pomnožiti in naj vsak krajni šolski svet iste kupi za svojo šolo.

Na to zaključil predsednik uradno učiteljsko konferencijo želeč učiteljstvu vesele počitnice. — V imenu učiteljstva se predsedniku za njegovo dobrohotno in nepristransko ravnanje zahvali nadučitelj gosp. Meglič. — Z burnimi „Živijo-klici“ na predsednika se neha učiteljska skupščina.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Konec obstrukcije — ali zaključnje zasedanja.

z Dunaj, 8. julija. (Brz. „N. Dn.“) Kakor se govori danes po kuloarjih v zbornici, je pisal danes predsednik zbornice načelnikom obstrukcijskih strank pisma, v katerih jih poziva, naj mu do danes zvečer odgovorijo, če vzdržujejo svoje nujne predloge ali ne. Ako bo odgovor neugoden, bode najbrž že danes zvečer zasedanje zaključeno.

Češki deželni zbor.

z Praga, 8. julija. (Brz. „N. Dn.“) Tukajšnji češki listi poročajo, da je še Bienerth enkrat poskusil spraviti češki deželni zbor do rednega dela. Poklical je za jutri namestnika Condenhoveja na Dunaj, da se bode udeležil tozadevnih pogajanj med vlado, Nemci in Čehi.

Obstrukcija tudi v jeseni.

o Praga, 9. julija. (Brz. Nar. Dn.) „Union“ poroča iz krogov narodno-socialnih poslancev, da se bode obstrukcija nadaljevala tudi v jesen, ako se ne bo ta čas spremenil sistem sedanje vlade, [ker je „Slovanska jednota“ enoglasno sklenila, da tej vladi razun proračuna ničesar več ne dovoli. Vendar pa je pooblastilni zakon izvzet iz tega sklepa in so nar. soc. prapravljeni razpravljati o njem, ako bode stal na dnevnem redu.

Različne novice.

z Dunaj, 8. julija. Davčni odsek se je ukvarjal včeraj s predlogom nemškoračunalnih poslancev o spremembi zakona glede odpisa davkov pri elementarnih škodah.

o Dunaj, 6. julija. (Brz. „N. Dn.“) Kakor poroča „Reichspost“, namerava cesar nekaj časa bivati v Eisenercu na Zg. Štajerskem. Vendar ne bode hodil kakor navadno na lov, ampak si bode odpočival.

o Berlin, 8. junija. (Brz. „N. D.“) Ruski car pride v Kiel ali 12. jul. ali 13. zj., da obišče nemškega cesarja.

o Dunaj, 8. julija. (Brz. N. Dn.) Tukaj se zaprli v Währingu kočijaža Leopolda Wasmutha, kateri je včeraj umoril svojo ljubico.

o Pariz, 8. julija. (Brz. N. D.) Iz Konstantineja v Algeriji poročajo, da je bil v okolici kraja Ain Milila potres, ki je razrušil mnogo hiš in koč, ubil 3 in ranil 20 oseb.

Darujte za Narodni sklad!

a Obravnava proti Eulenburgu se je pričela včeraj v Berlinu. V začetku obravnave se je knez izjavil, da zaradi svoje bolezni ne more slediti razpravam. Po zdravniški preiskavi je sodni dvor sklenil obravnavo preložiti na nedoločen čas.

a Žrtve bikoborbe. „Voss. Zeit“ v Berlinu poroča iz Madrida, da je bilo od začetka bikoborb letos že 111 borilcev ranjenih in 5 ubitih. Vlada hoče sedaj odrediti strožje predpise za borjenje. V Barceloni pripravljajo javno demonstracijo proti tej surovi navadi.

z Za podpredsednika stalne delegacije avstrijskih odvetniških zbornic na Dunaju je izvoljen dr. Schlossar st. iz Gradca.

z Velike povodnji so imeli te dni v severoamerikanskih državah Colorado, Ohio, Missouri in Mexiko. Škode je za pol milijona kron.

z Nesreča pri pomorskih vajah. Pri velikih pomorskih vajah angleškega bojnega brodogoja, pri katerih je takozvano „invazijsko brodogoja“, zmagalo, se je razpočil kotel na bojni ladji „Prince of Wales.“ Več mornarjev je ubitih.

v Uvoz klavne živine in mesa iz inozemstva v avstro-ogrsko monarhijo v letu 1908. Iz inozemskih držav uvozilo se je v našo monarhijo vsega skupaj 46.695 glav različne klavne živine, katere vrednost se ceni nad 4 milijone kron. Mesa in mesnih izdelkov pa se je vpeljalo 4411 meterskih stotov v vrednosti nad 1 milijon kron. Te številke so ravno sedaj v boju za ali proti pooblastilnemu zakonu zelo zanimive.

v Iz dežele božjega strahu. V Berlinu so sedaj prišli na sled obširnemu homoseksuelnim škandalom v gardnih polkih. Nek list svetuje, naj bi se ti polki imenovali „eulenburgovi huzarji“.

v Potresi. Iz Srednje in Južne Amerike in sicer z otoka Jamajke in države Chile poročajo o silovitih potresih. Prebivalstvo je v velikem strahu.

a Železniška stavka v Švici? V Curihu in St. Galenu so se vršili te dni železničarski shodi, na katerih se je zvezno vlado pozvalo, naj kmalu pobiljša plačo železniškim uslužbencem, drugače izbruhne splošna stavka vsega osebja na železnicah.

a Abdul Hamid pred sodnijo. Ta ideja, ki se je sprožila že pred več meseci v mladoturskem taboru, je postala sedaj središče javnega zanimanja v Carigradu. Dva poslanika evropskih velevlasti sta se baje izrazila proti temu, da bi se Abdul Hamida za njegova vladarska dejanja postavilo pred sodnijo. Ministerski svet se še ni odločil. V vladnih krogih pravijo, da ste merodajni dve stvari: dovoljenje šejk-ul-islama in sklep državnega zbora.

Društvene vesti.

a Bralno društvo na Ložnici pri Žalcu se najtopleje zahvaljuje vsem čast. damam in gospodom, ki so sodelovali za uspeh zadnje veselice kakor tudi cenj. darovalcem in ljubeznjivim predprodajalkam vstopnic. Vsem grogoviti „Živijo“!

Tržne cene.

7. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'75 za december 30'75, za marc 30'75, za maj 30'75. Tendenca stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'75, nova kampanja K 22'70. Tendenca mirna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 7. julija. Pšenica za oktober K 13'74, pšenica za april K 14'07, rž za oktober K 10'14, oves za oktober K 7'74, koroza za julij K 7'79 koroza za avgust K —, ogrščica za avgust K 14'30. Pšenice se malo ponuja. Kupčija je majhna, tendenca boljša. Pšenica za efektiv in drugo se vzdrži. Vreme deloma oblačno.

Budimpešta, 7. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 143 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 30.778 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 160.—, namizna slanina 146.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 7. julija:

Promet danes skoro čisto počival, za pšenico in rž se je zahtevalo po 5 vin. več, tudi koroza se je držala za 5 vin. višje, oves tendiral nespremenjeno. Prometa skoro nič.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 6. julija 1909.

Jajca v zabojih	à 32	k po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 33 1/2	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 34	„ „ 2'—
Niž. in gor.-avstrij.	à 36	„ „ 2'—
I-ma štajerska jajca	à 33	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 33 1/2	„ „ 2'—
I-ma moravska „	à 33 1/2	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 34	„ „ 2'—
Šleska jajca	à 35	„ „ 2'—
Hrvaška jajca	à 33 1/2	„ „ 2'—
Slavonska jajca	à 34	„ „ 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 86
I-ma banatska jajca	à „ 85
Zgornjeogrška jajca	à „ 84
I-ma sedmograška sortirana	à „ 85
I-ma nesortirana	à „ 84
Bosanska jajca	à „ 83
I-ma bolgarska jajca	à „ 87
II-da „ „ „	à „ —
I-ma srbska „	à „ —
I-ma gališka jajca sortirana	à „ 85
I-ma „ „ nesortirana	à „ 83
I-ma ruska „	à „ —
I-da „ „ „	à „ —
I-ma srednja jajca	à „ 76
I-ma mala „	à „ 70

Vreme: lepo. Tendenca: trdna.

Dobrodoča 825 2-1

starinarska obrt (Trödlerei)

se takoj odda zaradi rodinskih razmer. — Ponudbe na upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Gostilna

se odda v najem. — Ponudbe je nasloviti na oskrbnišvo graščine Novi Klošter pošta Sv. Peter v Savinski dolini. 322 3-2

Nov avtomobil

2 meseca rabljen, se proda. — Cena 2.500 K. Oglasi pod šifro: „Avto 2.500“, poštno ležeče, Ljubljana. 323 3-2

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Popolnoma zastoj vsakemu

uro z verižico.

Da našo firmo in naše nove žepne ure za gospode in dame napravimo bolj znane, razpošljemo na vsakogar proti vpošiljavi 1 K za stroške (tudi v znakah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na tvrdo ur: 285 26-12

Hinko Weiss

Dunaj 99. poštni predal.

Cenjenim članom Slov. delavskega podpornega društva v Celju naznanjam, da sem prevzela s 7. julijem društveno

GOSTILNO

na Grabnu ter se priporočam za obilen obisk. Postražba točna in solidna. — Razna dobra vina, Ljutomerčan itd. sveže pivo, mrzla in topla jedila vedno na razpolago.

326 MICI DREMEL.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomankanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta števil. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

